

SKJERMEN VISER:	I TIMEN:
 Barn som har det sånn hjemme tør ofte ikke å fortelle om det til andre. Mange er redde for hva som vil skje om noen får vite det. Det er viktig at familier som har det sånn får hjelp til å få det bra. Men for å få det bra må de som kan å hjelpe familier, få vite at en familie treng slik hjelp. Derfor er det viktig at barn forteller til oss voksne på skolen, eller til helsesykepleier eller andre voksne man stoler på, om det er noe hjemme som ikke er bra. I denne timen skal vi lære litt om vold. Det er viktig å snakke om sånne ting, derfor skal vi ha denne timen. Vi skal se litt film og snakke litt. Når vi ser filmer vil noen kunne kjenne seg igjen eller vite om noen som har det sånn. Da er det fint å kunne snakke om det, - ikke mens klassa hører på, men alene med noen av oss voksne etter timen, i friminuttet eller en annen gang. Se Tema - Vold – 1. Voksne skal aldri slå (Sesong 4) – NRK TV Om du synes filmen blir for lang for de minste kan dere eventuelt pause den og snakke sammen før dere ser videre. Bruk gjerne opplegget fra jegvet.no som tar utgangspunkt i filmen og handler om retten til å være trygg. Fordi Jegvet.no har fått rettighetene til å bruke bildene fra filmen kan det være lettere for barna å kople det dere snakker om opp mot det de har sett: Rett til å være trygg / 1.-4. trinn / Jeg vet	Introduser temaet: Alle barn trenger å ha det trygt og godt hjemme, og slik skulle vi ønske det var. Dessverre så veit vi at det er ganske mange barn som opplever vold hjemme. Altså at noen i familien slår, truer, sparker, lugger eller slike ting. Det er ikke lov, men det skjer hjemme hos en del barn likevel.
 Barn har rett til å vere trygg og ha det bra heime!	Eller dere kan bruke denne bildeserien og snakke sammen om temaet. Eventuelt kan dere bruke begge deler, men på ulike dager.
 Har voksne lov til å bli sint på barn?	- Ja det er heilt naturlig å bli sint innimellom, så det er lov. Men man bør ikke bli for sint, eller være lenge sint, og noen ganger bør man reparere etterpå.
 Har barn lov til å bli sint på voksne?	- Ja barn har lov å bli sint. Det er faktisk veldig vanlig og heilt normalt! Det er også ganske vanlig at barn blir sinte på foreldrene sine fordi de har andre vonde følelser inni seg. Så når barn blir sinte på voksne må voksne prøve å forstå hva barnet trenger hjelp med.
 Er det lov å bli så sint at barn blir redd den voksne?	- Det å bli så sint at barn blir redd er en slags form for vold, og det er ikke bra for barn. Da bør voksne få hjelp til å håndtere sinnet sitt, og være en tryggere forelder for barna.
 Er det nokon gong lov å knipe, slå, sparke, lugge eller andre valdsting mot barn?	- Nei, det er faktisk ikke lov uansett hvor sint man er, eller hva som var lov og vanlig når foreldrene selv vokste opp.
 Kvifor er det ikkje lov å bruke vald mot barn?	- Det er fordi det kan skade barnet på forskjellige måter. Ikke bare fysisk der man får vondt, men også i tanker og følelser og hvordan man får det nå og senere i livet.
 Er det greitt å krangle så mykje at barn ikkje føler seg trygg heime?	- Det er heilt vanlig at foreldre diskuterer og kanskje krangler litt av og til, men barn har rett til å kjenne seg trygge. Så om krangling går ut over barnet må foreldre få hjelp til å snakke sammen på bedre måter.

 Kven kan barn snakke med når noko er vondt eller skummelt heime?	Her bør du tilpasse til det som er riktig på din skole. Når er helsesjukepleiar tilgjengelig, er der miljøterapeuter eller sosiallærarar eller andre som er ekstra godt egnet til å snakke med? I tillegg bør du nevne deg selv, og andre voksne som de kjenner og liker.
 Når barn fortel det dei opplever, kan både barnet og familien få hjelp.	Minn barna om at det er viktig å fortelle når noe ikke er bra nok hjemme slik at både barnet selv og andre i familien kan få hjelp. Andre vet ikke hvordan de har det, og trenger å vite om det for å kunne hjelpe.
Teikneoppgåve Legen skule i skule i skule i skule a) Alle barn har rett til å vere trygge b) Ingen har lov å slå c) Barn har lov å gjere feil d) Det er lov å bli sint, men ikkje lov å slå	Det er fint om elevene kan få holde på med en individuell aktivitet før neste film. Elevene kan tegne bilde, tegneserie eller i bøker tegninger som skal vise at: • Alle barn har rett til å være trygge • Ingen har lov å slå • Barn har lov å gjøre feil • Det er lov å bli sint, men ikke lov å slå Vi oppmuntrer ikke barna til å tegne ting fra egne liv, men fokusere på det som er generelt for alle. Kanskje vil noen likevel tegne fra egne erfaringer, og det er greit. I så fall fanger du det opp og husker å prate med eleven om tegningen så fort det lar seg gjøre der dere kan prate trygt.
 CGI Animated Short Film: "Bruised" by Rok won Hwang, Sammentha Tu CGMeetup - YouTube	Se eventuelt denne også, men bare om du rekker å snakke litt om den når den er ferdig. CGI Animated Short Film: "Bruised" by Rok won Hwang, Sammentha Tu CGMeetup - YouTube • Kva var desse merka på kroppen til jenta? • Kvifor ville ho ikkje at dei skulle vise? • Kva gjorde læreren når ho forstod? Hva var disse merkene på kroppen til jenta? Hvorfor ville hun ikke at de skulle vise? Hva gjorde læreren når hun forstod?
Si noe slikt til elevene etter filmen: «Jeg tror at denne læreren prata litt med jenta etterpå. Jenta valgte å fortelle til læreren hvem som hadde laga disse merkene på henne. Jeg tror læreren forstod at dette var fryktelig vanskelig for jenta å snakke om, og at hun var redd for hva som ville skje videre. Så snakka nok læreren med noen andre voksne på skolen, kanskje helsesykepleier, for å finne ut hva de skulle gjøre for å hjelpe jenta. De ringte ikke rett hjem til mamma eller pappa og fortalte hva de hadde funnet ut, for de ville ikke at mamma eller pappa skulle bli redde eller sinte på jenta. Men så fikk jenta hjelp. Noen voksne snakka med foreldrene og fant ut hva de kunne gjøre sammen for at jenta ikke skulle bli slått mer, og for at alle i familien skulle ha det bra. Og jenta fikk også snakke med noen snille voksne om det hun hadde opplevd. Jenta var glad for at læreren hadde oppdaget blåmerkene hennes, for det hadde vært vondt å oppleve dette og vanskelig å holde det hemmelig.»	
Dette materialet inneholder mindre enn de vanlige Livet&Sånn-timene gjør. Vi anbefaler at de av dere som da får ledig tid enten: • Se om det var noe av desemberinnholdet dere ikke fikk gjort fordi det var førjulstid! Tanketemaet er viktig, men blir lite brukt fordi skolene jobber med juleforberedelser. Også temaet fysisk aktivitet i juni blir ofte lite brukt fordi det snart er ferie. • Jobb med følelestimene! Det er fort gjort å glemme disse om de ikke ligger på et årshjul! • Øv på sosiale og emosjonelle ferdigheter! Noen av dem ligger nederst på denne timen, men OBS! Om dere kombinerer med å snakke om Vondt og vanskelig så husk å være helt tydelig om at det aldri er barnet sitt ansvar å få foreldre til å løse deres konflikter, eller roe ned foreldre sitt sinne eller reparere i familien!	